

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 10

87. ÅRGANG

24. MAI

1975

FÅR AVIS-LESERE AV OG TIL BARE HØRE OM

En halv gris i helvete?

(REDAKSJONELT)

Katolsk røst om pater Thorns bok

(SIDE 151)

SOS - Prest trenges!

(SIDE 157)

En
klovn

REDAKSJONELT:

EN HALV GRIS

Pater Kulbach i Levanger har sendt meg et lite avisklipp som jeg må si jeg setter stor pris på — blant annet fordi pateren som tidligere redaktør av kirkebladet «Klippen» sikkert vet hva det er snakk om.

Det er en jule- og nyttårshilsen til en norsk redaktør fra en dansk kollega:

Redaktøren stod ved den gyldne port så udslidt, så falmet og grå.

Han spurgte Sct. Peder med ængstelig røst:

Kan jeg ind gennem porten gå?

Sct. Peder retted' sig myndigt op

og spurgte: Hvad har du gjort

i dit jordeliv, at jeg skulle give

dig pas til den gyldne port?

Da sukked' den flittige redaktør:

I årevis her for mit blad

har jeg trællet for mine

læseres skyld —

for at gøre dem tilfreds og glad.

Sct. Peder åbned' den gyldne port:

Gå ind til de saliges flok.

Hvad ellers på jorden du har gjort,

af helvede har du haft nok!

REKVIEMMESSE

I forbindelse med kardinal Mindszentys død like før hans planlagte reise til Skandinavia, ble det holdt rekviemmesse for kardinalen i St. Olav kirke ved biskop Gran.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

KR. 50,— PR. ÅR

HVER 14. DAG

Fredag den 9. mai var mange mennesker i dette land, uansett politisk farve, rystet over de første rapportene fra det nye Kambodsja. Det var beretningene om hvordan de seirende Røde Khmer-soldatene i løpet av noen timer hadde drevet alt levende ut av byene og latt hundretusener og millioner av folk ta landeveiene fatt med sine barn, med sine syke og døende. Sykehusene i Phnom Penh ble tømt på utrolig kort tid, operasjoner på syke og hardt skadete ble avbrutt — det var en såkalt revolusjonær handling, noe av det mest barbariske denne barbariske etterkrigstiden har bydd på. En ansett journalist, New York Times-medarbeideren Sydney H. Schanberg, fremholdt i et fjernsynsintervju like etter han hadde sluppet ut av dette helvete at det dreiet seg om et gigantisk forsøk på å skape en ny bondebefolkning og en ny landbruksøkonomi i det herjede landet.

Mange morgenaviser hadde utførlige reportasjer om dette utrolige, hensynsløse dramaet den dagen — men allerede ved middagstider var visst det meste glemt. Jeg åpnet for eksempel med spenning en avis som Dagbladet denne fredag, det er en avis som i mange år har fulgt det blodige oppgjøret rundt Phnom Penhs korrupte og uduelige styre. Men hva fin-

ner jeg som hovedoppslag i denne travle publikasjon:

Jo, en meget, meget fet tittel som fullstendig dominerer: EN HALV GRIS FOR FALSKT KJØREKORT.

Altså opplysninger om en liten hjemlig svindel i det som øyensynlig interesserer oss mer enn noe annet: biler.

Først på side 22 står et par historier om redselsdøgnene i fjerne Kambodsja. Brutalt og tragisk, men ikke så viktig i eftermiddagsavisen som den halve norske grisen.

Og når sant skal sies så var ikke Dagbladet alene om å ha hastverk med å finne nytt stoff på det tidspunkt.

Vi pleide å si: Hva er en pølse i slaktetiden. Og for å holde oss i det brutale, rå stoffet: Hva er en halv gris? De som vil selge dårlige nyheter har ikke tid til å stoppe opp noen timer, selv ikke ved historiske begivenheter. Selv det ufattelige som faktisk hadde skjedd i Phnom Penhs gater mistet sin nyhetsverdi ganske fort, det fantes nye sensasjoner, nye skandaler. Jovisst. Men ved å skrive om vår gale verden på denne måten, avslører sandelig også nyhetsformidlerne noe om seg selv. Det kunne være bra om de par solide og vederheftige fagblad som finnes i de norske presse-

hjertesukk om pater Thorn

«Få bøker har smertet meg mer»

Av lektor KJELL ASPAAS

ELVETE?

organisasjoner stoppet opp ved en slik anklage og tenkte nærmere over følgende påstand:

Manipuleres bevisst eller ubevisst norske avislesere dit at de ikke lenger kan se forskjell på et verdenshistorisk drama og en simpel affære hos naboen? Og hva betyr dette for dagens politiske debatt?

Er det nyhetstjenesten eller leserne som svikter? Når ingen av dem orker å ofre en hel dag på å tenke over noe som i løpet av timer har forandret en hovedstad til en spøkelsesby hvor lysene står på fordi det ikke lenger er noen til å slukke dem.

A. R.

SØKELYS PÅ NORSK PRESSE

På side 155 i dette nummeret av ST. OLAV bringer vi en omtale av en ny bok nettopp nå: Carsten Midelthons **TERROR I ITALIA**. Ett av de viktigste punkter i denne boken er norsk massemedias meget mangelfulle dekning av det som skjer der nede.

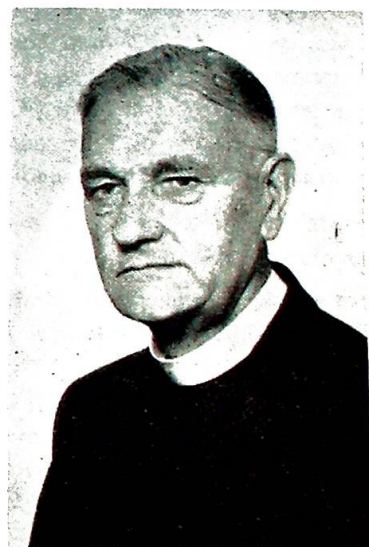
ST. HALLVARD-MEDALJEN

Brita Paus, lederen av Fransiskus-hjelpen, er tildelt Oslo bys St. Hallvardmedaljen for en langvarig og betydelig innsats i det sosiale hjelpearbeidet.

Pater Finn Thorn har skrevet og utgitt en bok om Sigrid Undset. I denne boken tar pateren opp til undersøkelse Sigrid Undsets kristentro og kirkesyn. Jeg er klar over at boken er et selvstendig forskerarbeide — og pater Thorn gjør da også i en parentes i forordet dette klart: «Det bør kanskje tilføyes at mitt syn på dette står for min egen regning.»

Men når jeg tenker på paterens stilling og posisjon og på hva Sigrid Undset har betydd for katolisismen her i Norge, når jeg tenker på hennes arbeide for å gjøre det norske folk — i den utstrekning det i det hele tatt er mulig — kjent med moderkirken, når jeg tenker på hennes ærlighet, ja, på hennes geni, såvel som dikter som formidler av religiøse sannheter av edleste gehalt, må jeg si at få bøker har smertet meg mer enn denne av pater Finn Thorn. Gang på gang i boken stiller han spørsmål om hvorledes Sigrid Undset ville ha reagert på den nye situasjon innenfor kirken. Og han gir — noe annet er selvsagt umulig — hypotetiske svar. Men jeg, iallfall, synes ikke dette er helt ut fair. Sigrid Undset har lagt ned pennen for godt, hun har sagt sin mening om disse spørsmål, og det hun skrev, var alltid preget av fullstendig (og forbilledlig) lojalitet. Nu kan hun altså ikke svare på paterens mange spørsmål — og så er han naturligvis henvist til å «anta» og «slutte seg til». Etter mitt syn hører den slags ikke hjemme i et verk som ser et fenomen i lys av historien.

Pater Finn Thorn sier f. eks. (side 92): «Uvilkårlig melder spørsmålet seg: Hva ville Sigrid Undset ha sagt, hvis hun hadde levet og hørt denne dom over sin egen holdning til Martin Luther? Ville hun — som det har vært tilfeller av blant konvertitter fra hennes tid — ha reagert negativt på våre

dagers nyorientering innenfor den katolske kirke? Nettopp fordi Sigrid Undsets kirkelige bakgrunn var så forskjellig fra den vi idag står overfor, ville ethvert forsøk på å gi svar på slike spørsmål bare bli grunnløse gjetninger. Men at hun ville ha blitt stillet overfor sterke indre spenninger i sitt trosforhold, må man kunne gå ut fra.»

Jeg er naturligvis klar over at pater Finn Thorn er meget sterkt økumenisk orientert (en av hans rådgivere under utarbeidelsen av boken er da også professor Einar Molland).
(Forts. neste side.)

Katolsk hjertesukk...

(Forts. fra forrige side.)

Dette kommer tydelig frem i hans «synspunkt» i boken «Hvor står den lutherske og den katolske kirke idag», som han skrev sammen med professor Inge Lønning (Dreyer 1968). Allerede der aner vi at pater Thorn's konversjon fra evangelisk-luthersk kristendom har gitt anledning til samvittighetskvaler — og at han for sitt personlige vedkommende derfor har hilst det økumeniske arbeide med Kirken som deltager, velkommen med inderlig glede. Mens meget av det nye som har skjedd, har ført til «negative» reaksjoner hos konvertitter fra Sigrid Undset's og også fra paterens egen tid, er han selv helt og fullt hjemme i dette nye. Ja, så hjemme i det er han at han — slik virker det iallfall på meg — i boken om Sigrid Undset langt på vei kan oppfattes som en representant for evangelisk-luthersk kristendom.

*

Jeg er ikke selv teolog, og forsøker derfor naturligvis heller ikke å få i gang en debatt med pater Finn Thorn. Dette er et «leserinnelegg» — fra en som har tatt varig inntrykk av en Hugh Benson, en Karl Adam, en Chesterton, og av — kanskje først og fremst: en Sigrid Undset — til tross for at min konversjon er av ny dato (men har røtter langt bakover i tiden). Jeg nærer den største respekt for pater Lutz, som pater Finn Thorn også desavuerer i denne sin studie over Sigrid Undset.

Det er meg imidlertid maktpåliggende å trekke frem et par uttalelser i pater Thorn's bok, uttalelser som jeg skulle ønske pateren ville utdype litt nærmere i «St. Olav».

På side 60 kommer forfatteren inn på spørsmålet om pavens ufeilbarhet og henholder seg der til «den kjente Tübingen-professor Hans Küng, som har gått til «det dristige skritt å sette spørsmålstejn ved læren om pa-

vens ufeilbarlighet». I den forbindelse skriver pater Thorn:

«Men det at selve spørsmålet om rekkevidden av pavens myndighet er gjenstand for debatt, viser i hvor høy grad den katolske kirke idag befinner seg i oppbrudd fra tidligere posisjoner. Ikke minst på dette punkt er det kirkesyn vi har møtt hos Robert Hugh Benson gjenstand for ny vurdering. Før det er avklart, er kirkefornyelsen på det 2. Vatikankonsil ennå bare i sin begynnelse. Fullført blir den bare når den katolske kirke, gjennom økumenisk kontakt og dialog såvel med reformasjonens kirker, som med den ortodokse kirke, sterkere og klarere enn før lar Petrusbudskapet bli bestemt av Kristusbudskapet. Et løfte om dette har vi i konsilets forkynnelse av Kristus som *Lumen genitum* — folkenes lys. Dette kristosentriske sikte gir håp om en ny forståelse også for pavens læremyndighet.»

Derefter stiller pateren atter et av disse (umulige) spørsmålene om hvorledes Sigrid Undset ville ha stillet seg til denne «utvikling». Han må naturligvis slå fast at det er umulig å gi noe svar på dette, men legger til:

«Det eneste sikre vi har å holde oss til, er at Sigrid Undset hele sitt liv forble en lojal og trofast forsvarer av den katolske kirke, slik hun hadde lært den å kjenne.»

Jeg vet faktisk ikke hvilke konklusjoner man så skal trekke av det pateren sier videre: «Hun kunne aldri tenkt seg muligheten av at dogmet om pavens ufeilbarlighet ble draud i tvil.»

Det ligger kanskje utenfor sakens sammenheng, og vil muligens oppfattes som altfor personlig: Kan De tenke Dem en slik mulighet, pater Finn Thorn?

*

På side 168 f. behandler pater Thorn «Kristen bot og botens sakrament». Han skriver bl. a.:

«Botssakramentet i dets moderne form kan heller ikke begrunnes ut fra ordene i Johannes-evangeliet: «Om dere tilgir noen deres synder, er de tilgitt. Om dere holder syndene fast for noen, er de fastholdt.» Det er i første rekke kirkens misjonsoppdrag Jesus her gir sine disipler. De som i tro tar imot apostlenes forkynnelse, og lar seg døpe til syndenes forlatelse, løses fra sine synder, mens derimot de som ikke lyder ordene om omvendelse og tro, blir holdt fast i sine synder.»

For å underbygge denne påstand siterer pateren en katolsk teolog. (Dette er forresten symptomatisk: hva Kirken sier om paterens anliggende, får vi nesten aldri høre. I den grad det dreier seg om Det 2. Vatikankonsils dogmatiske konstitusjon om Kirken f. eks., er det ut fra et fortolkende siktepunkt).

Men er det ikke — til syvende og sist — dette som er det riktige: Kristus har stiftet én Kirke, og denne Kirke er («finnes virkeliggjort») i den katolske Kirke, som blir ledet av paven og biskopene, Peters og apostlenes etterfølgere. Denne Kirke har syv sakramenter til menneskenes frelse: dåpen, feringen, nattverden, skriftemålet, prestevielsen, ekteskapet og sykesalvingen. Kristus har sagt at han skal være med sin Kirke til verdens ende. Dette betyr vel at han virker i sin Kirke, at han leder denne Kirke — og at veien Han leder den på, er den rette vei. — Pater Thorn synes ikke å være enig i den nuværende botspraksis, fordi den historisk går tilbake på Laterankonsilet i 1215. Luther sa engang at også kirkemøter kan ta feil. Men jeg har sikkert misforstått boken om Sigrid Undset's kristentro og kirkesyn på det aller grundigste når jeg synes å ane at pater Finn Thorn er inne på en noenlunde lignende tankegang!

*

Meget mer var det nok jeg kunne ha lyst til å ha sagt i forbindelse med

KVINNER I KIRKEN

Historien om Denise

Av KARIN GULLERUD-JOHANSEN O.P.

den boken jeg her har gitt en kommentar. Men jeg vil bare til slutt presisere at dette ikke er polemikk — snarere er det et hjertesukk — likevel nærer jeg et inderlig håp om at debatten må komme. Og da fra kompetent hold!

LEKTOR KJELL ASPAAS

Hva kan et menneske gjøre som kommer til verden uten armer og ben? Hva slags liv kan et slikt menneske leve? Ville det ikke være bedre om det aldri var blitt født, eller om...? Slik tenker man uvilkårlig, og i debattene om abort og eutanasi (barmhjertighetsdrap) hevdes det ofte at det er mer humant å befri et menneske fra å leve et liv som er — eller ville bli — bare lidelse.

Denise Legrix er en av disse som man skulle tro var dømt til et liv i uvirksomhet, plasert på et eller annet pleiehjem. Født uten armer og uten ben lever hun allikevel et normalt liv. Ikke bare forsørger hun seg selv, men hun arbeider også for å hjelpe alle dem som på en eller annen måte er hennes lidelsesfeller. For å gi dem håp og for å vekke alle oss «normale» og få oss til å forstå iallfall litt, har hun skrevet tre bøker om sitt eget liv og om sitt arbeid.

Forordet til bøkene er skrevet av legen og forfatteren André Soubiran, og han forteller om sitt første møte med henne:

«Jeg kommer aldri til å glemme mitt første besøk i det lille atelieret midt i Paris, der Denise Legrix lever i dag, omgitt av sine malerier. Det jeg nettopp hadde lest om hennes liv, fikk meg til å nærme meg med dyp respekt, men også med medynk, for jeg syntes man knapt kunne finne et mer «skadet» vesen på denne jord.

Mellom landskaper og blomster fikk jeg øye på en ung kvinne med et vakkert ansikt. Hver eneste av hennes bevegelse, hvert ord, hvert smil bar bud om at selv halvdelen av en mann eller kvinne, hvis han eller hun vil, på alle måter kan leve et like fullverdig liv som det de andre lever, de som har fullt herredømme over en velskapt kropp.

Men bak denne unge kvinnen som nekter å la seg beklage, som krever at man dømmer hennes malerier og bøker etter deres kunstneriske verdi og ikke etter den fysiske innsats hun gjør ved å male og skrive, bak henne ser jeg et problem som folk flest kjenner lite til, og som myndighetene mer eller mindre overser: de funksjonshemmedes problem.»

Født slik

Denise Legrix gjenkaller i minnet det man har fortalt henne om den vakre maidagen i 1910 da familien Legrix
(Forts. neste side.)

Historien om Denise

FORTSATT FRA FORRIGE SIDE

fikk sitt tredje, så efterlengtede barn. Den lille gården i Normandie, der faren var forpakter, var omgitt av frukttrær i fullt flor. Hun forestiller seg hvordan far og søsken løper til for å se den nyfødte og hun lukker ikke øynene for det de får se: et barn med to korte stubber til armer og ingen hender, istedenfor ben — en liten begynnelse på venstre side, på høyre ingenting. Hun hører naboenes kor: «Men hva vil dere gjøre med et slikt barn? For en byrde det vil bli!» Faren svarer: «Vi vil være like glad i henne som i de andre.»

Og det er det som skjer. Denise får vokse opp i en familie som godtar henne som hun er og viser henne kjærlighet, men uten å dulle for mye med henne og skjemme henne bort. Det viste seg forresten at den gamle huslegen hadde hatt rett da han trøstet foreldrene med at slike barn ofte er begavet på en eller annen måte. Denise var iallfall oppvakt nok, og hun var begavet med en energi og viljestyrke — stahet, sier hun selv — som reddet henne fra bare å bli liggende der. Som alle andre småbarn hadde hun trang til å bevege seg, til å løpe. Med stort strev lærte hun seg til å sitte, men det var verre å gå. I treårsalderen fant hun frem til den metoden hun senere har brukt: å «gå» sittende på en taburett. Neste skritt mot selvstendigheten var å lære seg å spise og drikke selv. Også det gikk, ved hjelp av «armer», munn, kinn og hake.

Foreldre og søsken var snart fulle av oppmuntring, snart av engstelse for at «Dokka» skulle gjøre seg noe. Det er ikke spøk å omgås med gafler, skjeer og glass for en som ikke har hender. Enda verre ble det da den lille ville sy klær til dukkene sine. Nå! og saks — hvordan skulle det gå? Men nå var Denise ikke lenger til å stanse. Hun hadde oppdaget at bare hun strevde lenge nok, så gikk det, hva hun enn tok seg fore. Sy, brodere, skrive, tegne, male — alt greide hun ved hjelp av munn og «armer».

Skolegang var det ikke snakk om. Denise måtte nøye seg med det hun kunne lære hjemme, av sin søster, av en tante. Hun leste alt hun kom over, og så fikk hun en radio . . . Det var en ny verden — hun sier at det lille hun har av kultur, skylder hun radioen.

Andre problemer melder seg. Hennes jevnaldrende forelsker seg og gifter seg, men hun selv . . . Hun har hørt de andre hviske det faste omkved: «Det er ikke noe for Denise.» Nå går det for alvor opp for henne hva hennes handicap innebærer, og hun gir avkall på ekteskap.

Så er det fremtiden. Denise drømmer om å greie seg selv, om å tjene penger, mange penger — ikke for sin egen del, men for å gi foreldrene en sorgløs alderdom, og for å hjelpe andre uføre. Men hvordan? Brodere er hun flink til, og hun maler litt. Hun får stilt ut noen arbei-

der og selger en del, men det er ikke nok. Så lar hun seg engasjere av en omreisende gjøglertrupp som vil la henne presentere det hun har laget. Virkeligheten blir annerledes: Hun blir utstilt som et rart dyr som gjør kunster, utnyttet og mishandlet — et helvete, sier hun. Men hun kommer seg gjennom disse årene, overvinner tuberkulosen som er følgen, og når til og med sitt mål: å bygge et hus til foreldrene.

Det er først da de dør at Denise holder på å bryte sammen. Livet har mistet sitt innhold, og i sin fortvilelse tenker hun på å komme seg inn på et eller annet hjem, vente på døden der. Men hun er ikke i stand til å gi opp, og etter noen år går det oppover igjen. Hun stiller ut sine malerier og arbeider hardt og målbevisst. Og hun begynner å få et navn, ikke bare som «rart dyr», men som kunstner. Egen leilighet i Paris, en god hushjelp — det hjelper på selvfølelsen, og i 1960 skriver hun: «Er jeg misunnelig på de normale, de velskapte? Ikke det minste. Jeg er blitt så vant til min ulykke at jeg ikke kan tenke meg å være uten den. Dersom jeg hadde armer og ben, ville jeg ikke lenger være den jeg er, og den oppgave jeg har påtatt meg, og som ikke kan være unyttig, ville bli for lett. Har jeg virkelig ikke lyst til å være en annen? Er det galskap, malplasert hovmod? Jeg glemmer virkelig at jeg «ikke er som de andre», som man gjentok i det uendelige da jeg var ung, med en medlidenhet som ofte bare var dårlig skjult forakt. Det at jeg kan glemme dette, vil si at jeg har lyktes! Og det beste av det hele er at jeg også får de andre til å glemme det.»

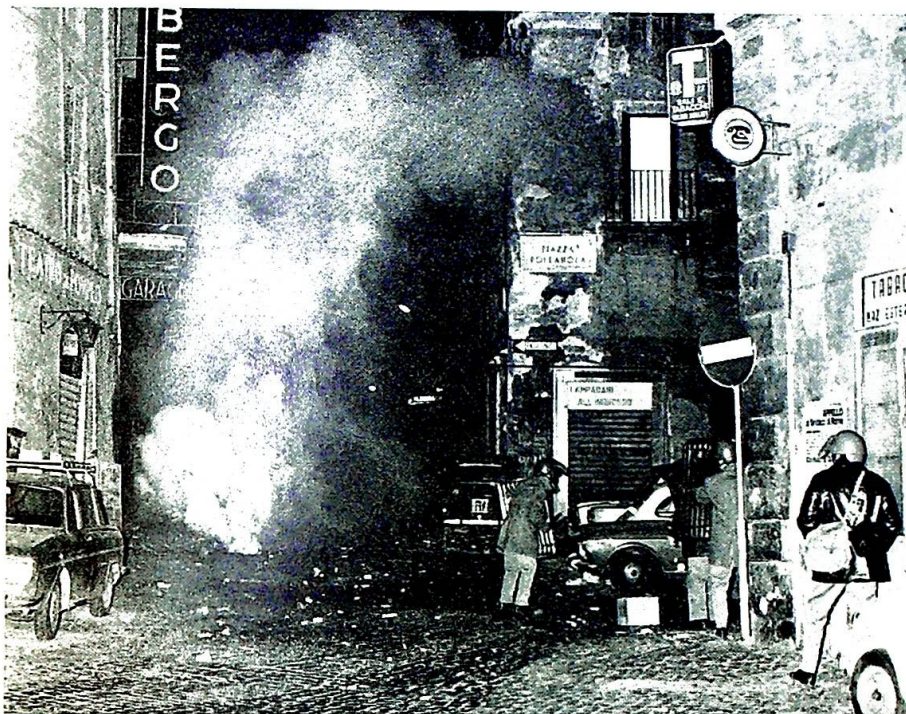
Leve som de andre

Denise har lyktes, hun er lykkelig, men hun glemmer ikke sine lidelsesfeller, især dem som er «født slik». Det er for dem hun prøver å skaffe penger ved å male, det er for dem hun skriver sine bøker. Det er for dem hun vil bygge et hus som skal være et hjem der de kan utvikle seg, og ikke bare et oppbevaringssted.

Hun skulle nå dette målet, som hun hadde nådd de andre mål hun hadde satt seg. I 1968 ble barneavdelingen «Denise Legrix» åpnet, en del av et senter for funksjonshemmede like utenfor Paris. Denise fikk en høy utmerkelse for «fortjenstfullt virke». Men også før den tid hadde hun kjent mange suksesser. Debutboken «Født slik» skaffet henne Albert Schweitzer-prisen for 1960, og tre år senere fikk hun Æreslegionen og den amerikanske Lane Bryant-prisen for «oppofrende arbeid». Hun var blitt efterspurt som rådgiver og foredragsholder og var stadig på reiser i inn og utland. Brevvekslingen med handicapede og deres foreldre ble stadig mer omfattende, og hun besøkte så mange som mulig personlig.

Det var Thalidomid-tragedien i 1962 som gav støtet til opprettelsen av barneavdelingen «Denise Legrix». Hun var dypt rystet av tragedien og deltok i debattene, der hun både ut fra sin kristne overbevisning og sin personlige erfaring hevdet ethvert barns rett til livet. Hun kunne

Får vi vite hva som skjer?

I dagens lederartikkel setter vi et spørsmålstegn ved den måten deler av norsk presse dekker utenrikspolitiske begivenheter på. En bok som nettopp har kommet ut på Gyldendal, journalisten og Roma-kjenneren Carsten Middeltions **TERROR I ITALIA** er i utgangspunktet opptatt av det samme.

Som han innledningsvis skriver:

«Før krigen hadde Italia sin fascisme, med en brølende diktator, en utenrikspolitisk voldspolitik og en indrepolitisk terror som verden fikk høre lite om, fordi de ytre voldsbegivenhetene dominerte. Også før forrige verdenskrig fikk vi høre mer om Italia, som ny og nesten likeverdig stormakt, ved siden av de fem gamle som utgjorde hovedtyngden i den groteske og ulykksalige såkalte europeiske konsert. I dag skilte ikke Italia med sin utenrikspolitikk. Er det derfor det som skjer i Italia ikke interesserer de utenlandske aviser og telegrambyråer?»

Terror er det nok av dernede, og terror er et stygt ord. Men dessverre aktuelt. Rent nyhetsmessig rangerer de forskjellige former for terror meget høyt i de forskjellige telegrammer, men underlig nok ikke den terror som utfolder seg i Italia, hvor sterke og farlige krefter går inn for å stoppe utviklingen henimot et levedyktig demokrati. Det skjer rett utenfor vår stuedør, verden er blitt liten, fra Oslo til Roma tar det tre timer med fly. Slik kan man frakte passasjerer og gods i en håndvending, men tydeligvis ikke nyheter.»

Og etter en lang og grundig dokumentasjon, kan han dessuten avslutte med følgende efterskrift:

«Hva skjer med nyhetene underveis? De vil ofte utvannes, det vet
(Forts. neste side.)

ikke godta den tanke at mennesker skulle tilta seg retten til å råde over liv og død, og hun visste jo at selv den mest handicappede kan finne en mening med livet og synes at det er verd å leve, bare han får en menneskeverdig tilværelse. Istedenfor å «løse» de handicappedes problem ved abort eller eutanasi, burde samfunnet ta opp utfordringen og gå inn for å hjelpe dem til normalt liv, mente hun.

Bortsett fra sitt handicap er jo de funksjonshemmede normale mennesker, og de må behandles som det. Foreldrene må slutte med å overbeskytte sine funksjonshemmede barn og i kjærlighetens navn spare dem for enhver anstrengelse. Barna må få den behandling og trening som er nødvendig, og de må få skolegang og utdanning som andre barn. Målet må jo være at de så vidt mulig skal forsørge seg selv ved sitt arbeid.

Det er imidlertid ikke nok å forberede de funksjonshemmede til å leve i samfunnet, det må også forberedes til å ta imot dem. Men det krever at de normale begynner å tenke annerledes. De må tåle å se funksjonshemmede mennesker, lære seg å omgås dem som med vanlige mennesker, våge å satse på dem i arbeidslivet. Altfor lenge har man nøyd seg med medlidenhet og velgjørighet overfor de handicappede, men det er rettferdighet de ønsker.

FÅR VI VITE HVA SOM SKJER?

(Forts. fra forrige side.)

vi, det skjer blant annet av plass-hensyn. Det koster å formidle rapporter om det som skjer. Altså økonomiske hensyn. Betyr det at nyhetene også forvanskes?

Faktisk skjer det ofte, og årsakene kan være så mange. Derfor er det viktig å lete opp nyhetenes kilde. Det er det jeg har forsøkt å gjøre med denne boka.

Det er så lite vi får vite om Italia via norsk presse, radio og fjernsyn. Kanskje en redaksjonell kommentar i enkelte større aviser hver annen måned, om vi er heldige. Stort mer får vi heller ikke i vår kringkasting. En sammenlignende rapport ut fra hva norske massemedia bringer av di-

rette nytt ville ikke fylle mange sider. Derfor valgte jeg å holde meg til Italia. Jeg har forsøkt å gi et italiensk nyhetsbilde gjennom to perioder i 1972 og 1973 . . . Et tidsrom som sant nok avslører en skremmende utvikling, men såvidt jeg kan se behøver det likevel ikke å ende med kupp og katastrofe. Det avhenger blant annet av den vestlige verden og burde da i særlig grad interessere oss her i Skandinavia. Men en slik nødvendig interesse er avhengig av en nyhetsdekning som vi ikke har idag . . .»

Det har vært fristende for oss i dette nummer å understreke dette poeng ved Middelthons Italia-bok. Han forteller jo om års vanskjøtsel av det italienske nyhetsstoffet i norske massemedia, i dagens redaksjonelle kommentar har vi satt fingeren på et annet svakt punkt

i norsk presse: En manglende evne hos enkelte til å se begivenhetene i et stort perspektiv. Norske pressefolk lever ennå på den gamle regelen om at det nære er viktigst — og både Middelthons italienerne og de ulykkelige i Kambodsja svir for det.

La oss til overmål sitere en omtale av boken i Dagbladet — avisen som var så opptatt av kjørekort og halve griser den 9. mai:

«Carsten Middelthon påstår at deknningen av italienske begivenheter er svak og skjev. Seriose politiske motkonflikter har en tendens til å «skandaler» som havner i avisenes morosider. En overfladisk undersøkelse av Dagbladets arkiver må dessverre gi ham rett i det.»

Overfladisk?

A. R.

Leserbrev:

Tenk selv!

Av FRØYDIS GUSTAVSEN

Redaktørens henstilling i siste nr. av St. Olav fant gehør hos meg av to grunner. For det første er jeg selv redaktør og ansvarlig for et tidsskrift og vet hva det vil si å forsøke å få inn stoff som engasjerer til debatt. Som oftest uteblir reaksjonene fordi folk ikke lar seg engasjere, eller de som lar seg engasjere, nøyer seg som oftest med en muntlig debatt med andre lesere, eller de lar seg engasjere og vil gjerne skrive, men lar det være, fordi de «kan ikke skrive».

Den annen grunn er vel mer vesentlig og den har med den katolske lære å gjøre, slik jeg ser den i dagens samfunn.

Fra svært mange hold, kanskje spesielt fra «gamle» katolikker, hører man ofte at det er vanskeligere å være katolikk idag enn før i tiden, fordi Kirken ikke lenger er så absolutt i sin lære. Den tillater det redaktøren sier litt omskrevet, — du skal ikke være enig i alt. Dette innebærer ikke at kirken ikke lenger har sine faste holdepunkter og meninger, men det faktum at man i stedet for å ha

retningslinjer eller læresetninger som ikke tillater diskusjon av noe slag, opplever at kirken oppfordrer og mer eller mindre krever at man selv må ta et standpunkt, og dette er det som for så mange plutselig synes så vanskelig.

I alle livets sammenheng finnes det mennesker som må ha utvetydige lover og regler å holde seg til som fritar dem for selvstendig tenkning og som samtidig setter alle mennesker i en og samme bås. Når det gjelder den religion man bekjenner seg til, burde imidlertid ikke dette gjelde. Selvsagt tror vi fortsatt på det Kirken lærer, men det kan ikke være riktig å godta blindt uten å forstå eller sette seg inn i *hvorfor* det skal være slik.

Nettopp fordi Kirken er kommet dit hen at den i tillegg til å ha sin faste overbevisning, samtidig appellerer til de troendes samvittighet, er den også mer i tråd med vår egen tid. Dette innebærer nemlig at man selv må tenke, selv må forstå og selv må ta et standpunkt, og ikke bare overlate dette til en høyere instans, nemlig Kirken.

Vårt forhold til Kirken og dermed til Gud burde være av så vesentlig betydning at vi også til enhver tid visste hva vi skulle tro og hvorfor. Nå er jeg fullstendig klar over at tro ikke kan sidestilles med forståelse, fordi det vi tror på i mange tilfelle ikke er konkret og ikke kan bevises rent vitenskapelig.

Men jeg regner likevel med at dersom man er en troende katolikk, er det ikke selve trosspørsmålet som volder problemer, men den praktiske livsførsel dette innebærer, og det er her vi må bruke vår egen vurderingsevne.

Det kan vel ikke være for mye forlangt når det gjelder en så viktig ting som vår religion.

rasjonen fra 36 til 55 år utgjør bare 22 %, og av dem er 14 % mellom 46 og 55 år.

Tallet på prester minker stadig — på grunn av pensjonering, dødsfall og frafall, men især fordi det kommer så få nye prester til. Vinteren 1966/67 var det 3 361 katolske teologistudenter og vinteren 1970/71 2 662, men man kan slett ikke regne med at alle disse vil bli prester. Rektor for presteseminaret i Hildesheim, Hans-Georg Koitz, regner med høyden seks nye prester i året for sitt bispedømme, og etter 1976 med enda færre. Man setter riktignok et visst håp til en slags «religiøs signalendring», og antall prestekandidater i Vest-Tyskland har steget med 17,5 %. Det er også mulig at en del av dagens arbeidsløse vil søke presteutdannelse, men dette svake gry av håp er ikke nok til å sikre menighetene en sorgfri solskinnsdag.

Det blir stadig flere katolikker, mens prestene blir færre. I erkebispedømmet Freiburg er det 2 345 troende på én prest, og 150 sogn er uten prest. Selv uten prestemangel ville riktignok en tredjedel av disse menighetene ikke lenger fått egen prest, men blant de andre finnes det menigheter på 1200—1500 katolikker.

Og Freiburg står ikke alene med sine problemer. I erkebispedømmet Bamberg er det likedan, og generalvikaren, dr. Heinrich Straub, sier: «I 1980 vil vi ha bare halvparten så mange prester som i dag.»

Til nå har forholdsvis for mange prester arbeidet i små menigheter med under 2000 medlemmer. «Jo større menigheten er, jo lavere blir antall prester og særlig sjelesørgere. Av dem kan det på store steder være én på 10 000 katolikker,» slår professor Schmidtchen fast. Det er derfor rimeleg at man først og fremst sparer inn på prestene i landsbyer og småbyer, men det må ikke skje uten forberedelse, især fordi disse menighetene ofte er sterkt tradisjonsbundet.

(Forts. neste side.)

SOS - Prest trenges

«Stadig flere menigheter er uten prest. Hvordan kan presteløse menigheter hjelpes?» Dette problemet tar Gerhard Eberts opp i et av de siste nummer av det tyske bladet «Weltbild», i en artikkel om prestesituasjonen i Vest-Tyskland. Han skriver:

De katolske menigheter i Vest-Tyskland lider mer og mer under prestemangelen. Stadig færre prester må ta seg av stadig flere troende. Det internasjonale morsesignal SOS kunne gjerne tas bokstavelig som et rop om hjelp fra menigheter uten prest.

Allerede for et par år siden erklærte informasjonstjenesten i bispedømmet Aachen at fremtidsutsiktene var alt annet enn lyse. Hver fjerde prest i bispedømmet er 65 år eller mer. Mer enn halvparten av disse prestene er pensjonert, og hvis man innførte en pensjonsalder på 65 år, ville 124 av de 965 prester som ennå er aktive, forsvinne. Det er godt at pres-

ter ikke tenker så mye på aldersgrensen, bemerker informasjonstjenesten.

Under normale forhold ville dette være gledelig, men i dagens situasjon er det snarere urovekkende. Når 6,5 % av de 9,5 % pensjonerte geistlige i Vest-Tyskland ennå virker som sjelesørgere, så stiller dette ikke bare for store krav til disse prestene, men også til menighetene. Mange sogn stiller seg avvisende til moderne problemer fordi prestene er for gamle til de oppgaver de står overfor. Dessuten dekker de pensjonerte prestenes utholdenhet i arbeidet over den virkelige tilstand i mange menigheter. Legfolk har en tendens til å trøste seg: «Vi har da en prest. Hvorfor skulle vi uroe oss?»

Men ikke bare pensjonsalderen burde uroe menighetene. Aldersfordelingen på prestene i Vest-Tyskland sett under ett gir grunn til uro. Ifølge professor Gerhard Schmidtchens forskningsrapport «Prester i Tyskland» er bare 18 % av alle prester under 35 år, mens 46 % er over 55. Krigsgene-

Prest trenges

(Forts. fra forrige side.)

En utfordring

Biskop Janssen i Hildesheim ser det stadig minkende antall prester som «en alvorlig utfordring til menighetene om å tenke over hvordan menighetslivet kan fortsette også uten fastboende prest». Han sendte i november i fjor et brev til bispeddømmets prester og menighetsråd, der han advarer mot å vente til prestenøden er et faktum. Man må forberede seg allerede nå, sier han, men han understreker: «For oss dreier det seg ikke om fornyelser for å få et «moderne» eller «tidsmessig» menighetsliv, men utelukkende om Kirkens oppgave i frelsesverket.»

Blant de konkrete spørsmål han ønsker svar på, finner vi disse:

— Hvordan kan man holde ordets gudstjeneste, prekener, vielser, begravelser, når menigheten ikke lenger har noen fastboende prest?

— Hvem kan forberede feiringen av nattverden? Finnes det noen som kan hjelpe til ved gudstjeneste og nattverd?

— Hvem i menigheten kan lese opp en preken av den ansvarlige prest eller av biskopen?

— Hvem kunne overta det lokale ansvar for barnas religionsundervisning? Hva må gjøres for å bedre de voksnes kjennskap til troen?

— Hvem kan åpne og stenge kirken? Hvem kan ta seg av sognets pengesaker? Finnes det familier som kan være et samlingspunkt for katolikken på stedet?

Biskop Janssen minner om innsatsen like etter krigen: «Da flyktningene strømmet hjem igjen, dannet det seg mange steder spontane menigheter, og tapre mennesker organiserte gudstjenester, undervisning, sykepleie, enda de hverken hadde kirke eller sykehus og presten oftest måtte hentes langveisfra.»

Nød gjør oppfinnsom. Evnen til å

improvisere kommer nå vel med for bispeddømmer som Hildesheim. Men tradisjonsbundne menigheter som står på «sin rett til en prest», risikerer sjokkskader. Det viser seg imidlertid at også slike menigheter nokså snart begynner å tenke over hva de selv kan gjøre.

Til fasten 1974 skrev biskop Wilhelm Kempf i Limburg et oppsiktsvekkende hyrdebrev med tittelen «Menigheter i dag, menigheter i morgen». Bladet «Herder-Korrespondenz» roste biskopen fordi han «avholdt seg fra lettkjøpte klager over tidsånden, for i stedet å gi en nøktern fremstilling av situasjonen og vise veier som kunne føre menighetene til større åpenhet og selvtilitt». Høsten 1974 ble prestesituasjonen i bispeddømmet nøye undersøkt, og bildet viste seg å være det samme som ellers i Vest-Tyskland: I 1985 kunne bispeddømmet ikke regne med mer enn 216 prester i menighetsarbeid, i 1995 ikke mer enn 152 — og det til bortimot 400 stillinger.

Det er ikke overraskende at man på grunnlag av dette fant ut at planlegging var nødvendig, men det som er overraskende, er målet planleggerne stilte opp: «Hensikten med vår planlegging kan til syvende og sist ikke være å råde bot på prestemangelen... Årsakene til de pastorale vanskeligheter menighetene er kommet i, eller snart vil komme i, må søkes i menighetene selv, i en bestemt mentalitet som er egen for mange av dem.» Denne mentalitet blir betegnet som «forsørgelsesinnstilling». «Ifølge den påhviler det presten og hans medarbeidere å yte menighetene «service», å tilby dem et program med gudstjenester, undervisning og sosial hjelp» (fra biskop Kempfs hyrdebrev). Etter biskopens mening skal denne innstillingen ikke opprettholdes eller utvikles ved bestemte strukturer. Han sier: «En menighet fortjener å bli kalt en kristen menighet bare i den grad dens virksomhet i Kristi Ånd vokser frem i den selv og blir båret av den selv.»

Planleggerne kommer til at dette blir følgene for bispeddømmet Limburg:

Menighetene må være små og oversiktlige, slik at deres liv kan komme til full utfoldelse. De små menighetene skal bevares, de større skal deles, men det forutsetter at legfolk overtar en god del av de oppgavene prestene har hatt. Men legfolk skal ikke aktiviseres bare fordi det ikke er nok prester, men fordi det hører til menighetens liv: «Menigheten forkynner det glade budskap, samler seg om Herrens bord og om hans ord, og den hjelper mennesker i nød, i og utenfor menigheten.» Hvis dette virkelig er menighetens liv, kan det ikke bli levd av en stedfortreder, ansatt som menighetens «hode», heter det i utkastet til planen.

Men de små menighetene skal ikke stå isolert. De må arbeide sammen med andre menigheter og tilhøre større kirkelige enheter.

Alt dette betyr fullstendig nytenkning for de fleste katolikker, for menighetsråd og prester, men blir reformen gjennomført, vil hver enkelt menighet få langt større selvstendighet og ansvar enn før, skriver Gerhard Eberts til slutt.

(K. G. J.)

Internasjonalt sommerkurs 1975

Deutsch-Internationaler Kulturverein organiserer i sommer internasjonale kurs i Köln for å fremme kontakten over landegrensene og øke kjennskapet til tysk sprog, land og folk.

Kursene holdes i studenthjemmet i Müngsdorf som ledes av kvinner i Opus Dei. Det blir kurs for studenter fra 28/7—28/8 og kurs for skolepiker fra 1/8—31/8. Kursavgiften er 650 DM for en måned.

Kursene er på 25 timer i uken og det er planlagt utflukter, bl. a. til Trier, Bonn og Brussels.

Skriv til denne adressen:

5, Köln 41, Aachener Strasse 608,
(tlf. 49 41 55).

Kristen enhet

Fire norske på ungdomsmarsj

Av ELISABETH SANDBERG

anslå hvor mange italienere som slo følge en dag eller to. 15 land var representert. Godt og vel halvparten var italienere, 29 kom fra Skandinavia, og større grupper var fra Tyskland, Spania, USA, og flere enkeltpersoner kom fra Ny Zealand, Frankrike, Østerrike og England. De fleste kirkesamfunn var også representert. Blant oss hadde vi en svensk pinsevenn, en anglikansk fransiskaner og en stor karismatisk gruppe (The Children of Yahweh) som var meget sammensatt; vi norske var også blandet med en lutheraner, en methodist og to katolikker.

1975 er hellig år for katolikker verden over, men for første gang i historien inviterte Paven alle adskilte brødre til å delta aktivt i feiringen av årets viktigste høytid — Påsken. Sentralkomiteen for det hellige året (ungdomsavdelingen) i samarbeid med Vatikanets sekretariat for kristen enhet og det økumeniske sekretariat i Assisi organiserte en internasjonal ungdomsmarsj for kristen enhet. Monsignore Carroll, irer og leder for ungdomsavdelingen av sentralkomiteen, fikk ideen for et år siden. Han og noen andre prester satt og snakket sammen og det ene førte til det andre, men ideen virket så fantastisk og ugjennomførbar at den ble nærmest lagt på is i flere måneder. Typisk var at så sent som askeonsdag fikk jeg et ilbrev fra padre Max Mizzi (medarbeider på Det nordiske økumeniske senteret i Assisi og sentral skikkelse på marsjen) hvor han ba meg finne fire norske deltakere. Det var bare et par dager før avreisen at vi, Elisabeth Grenness, Vadsø; Ellen Kristvik, Vol da; Elisabeth Sandberg og Morten Skjørshammer, begge fra Oslo, kom sammen og det på en heller tilsynelatende tilfeldig måte. Antallet deltakere var begrenset til 150 av praktiske grunner. Men det er umulig å

Men disse opplysningene er nærmest tilfeldige fordi vi snakket lite om kirken vi tilhørte, hvilket er typisk, og noe av det som gjorde denne turen så vellykket. Da vi begynte å gå, visste vi at vi skulle være en samlet flokk som utad skulle stå frem som fredsbærere. Det var teori. Men så skjedde det i virkeligheten. Samme dag Kong Feisal ble drept og det var generalstreik i Italia og verdenssituasjonen den vanlige triste, oppdaget vi at vi begynte å bli sveiset sammen på en uforklarlig måte. Kvelden før hadde vi hatt en sterk opplevelse. Den siste kilometeren opp til katedralen i Spoleto var steil, middelaldergatene var trange og gnagsårene var åpne og ferske. Plutselig begynte vi å synge; spesielt «Laudato si, o mio Signore» (Lovet

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olaus kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00	11.00
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587			9.30
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00 19.00
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvg. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195			
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255			11.00
LILLEHAMMER, <i>Mariakirken</i> , lörd.:	18.00		
Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	sønd.:		10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30	10.45
Eikeli kirke		19.00	9.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.30	10.45
		9.30	
TØNSBERG: <i>St. Olaus kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olaus kirke</i> , Prinsensgt. 2a2		8.45	11.00
Biskopen og prestegården, tlf. 21 214		19.00	—
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i> <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		19.30	11.00
<i>St. Elisabethsostrene</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 487		8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII)		19.00	11.00
<i>St. Elisabeth Institutt</i> , tlf. 11 392)		8.00	
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30
NARVIK: <i>Den svenske sjomannskirke</i> , Prestebolig: Einervegen 7. Tlf. 41 634			11.00
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072			11.00

være Du, min Herre) en forenklet, moderne versjon av Solsangen. Ansiktene åpnet seg, leppene var ikke sammenbitte som tidligere. Vi haltet og gikk i 90° vinkel under sekkene mens svetten rant. Men vi sang. Da vi veltet ned på plassen foran katedralen brakte applausen løs fra folk som hadde samlet seg. I det sammenstøtet mellom klap-

pingen og sangen ble vi ett. Ikke bare med oss selv og med gruppen, men også med lokalbefolkningen. Dette var den første sterke bønne jeg opplevde og den virket temmelig felles for oss alle. Selv om vi så ut som forkrøplede pilgrim�er på vei til Lourdes og svetten frøs fast på kroppen i den iskalde kirken, klarte vi ikke å temme stem-

men. Vi jublet. Etter det var det ikke interessant lenger hvilken kirke vi tilhørte. Vi hadde funnet en felles form og fantes ikke flau over å vise vår tro eller våre følelser.

Tirsdagen var hard fordi vi krysset fjellene mellom Spoleto og Terni (onsdag var enda hardere, men føttene våre førte oss da til målet hver kveld). Ellen hadde en teori hun kalte nullpunktet. Padre Mizzi uttrykte det mer teologisk ved å si at for å finne livet må vi først dø. Selv sa jeg at vi ble som barn.

(Forts. neste side.)

De norske deltagerne.

Franske plater:

SM: Polyphonies et Grégorien (2 plater)
 » Citeaux — Salve Regina
 » Immorel Gregorien

Fra Archiv:

Gregorianischer Choral — Kloster Montserrat
 » Kloster Santo Domingo de Silos
 Orlando di Lasso: Motteten

Bøker:

Merton: Contemplative Prayer
 » Conjectures by a guilty bystander
 Chesterton: St. Francis of Assisi
 J. Jørgensen: St. Francis of Assisi
 Timmermans: The Perfect Joy of St. Francis
 Assisi: Franciskansk vägvisare

ST. OLAV BOKHANDEL A/S
 Akersv. 5 - Oslo
 Åpent 9—16, lørdager 9—14

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke		
Bispegården	}	Arendal
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Bergen
Vår Frue Kirke		
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken		
St. Josephs Hosp., Drammen	}	Hammerfest
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke		
St. Mikals prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Hønefoss
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke		
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	Tromsø
Bispegården		
St. Olavs Kirke,		
Bispegården		
St. Olavs Kirke		
St. Olavs Prestegård	}	Trondheim
St. Olavs Kirke		
St. Olavs Prestegård	}	Tønsberg
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:
 Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

Fire norske -

(Forts. fra siste side.)

Men alle ga uttrykk for den samme tanken. På slutten av dagen var vi utkjørt. Som oftest begynte dagen med felles fotpleie, hvorpå vi gikk flere ganger opptil 15 km uten stopp på en typisk italiensk frokost (kokt melk, kaffe, masse sukker og litt hvitt brød — norske mødre, grem dere), og da vi omsider rastet, hadde alle gnagsårene åpnet seg. Men da var det rikelig med mat og drikke. En del drakk vin (på fottur! — skjønt vin er jo primært næringsmiddel i Italia), men det lønte seg å drikke minst mulig, for utenom formiddags var det ingen pauser, og busker var det heller mindre av. Vi spiste enten på togstasjoner eller klostertrapper hvor det fantes både vann og toalett. Etter maten gikk mange i kapellet, mens andre sang utenfor så det ljomet. Spanjolene og italienerne var helt utrolige slik. For det første gikk de ikke; de løp og danset, og for det andre sang de av full hals til alle døgnets tider. Det var mye bønn i de sangene, både vill glede og stille meditasjon.

På langfredag, for eksempel, mens folk gikk opp til alteret for å kysse krusifikset, reiste en spanjol seg og sang. Det virket som om han hadde påtatt seg all vår bønn og med sin verdighet og intensitet sang han sin lengten til Vår Herre. Da vi omsider la oss, var vi slitne, ømme, trette, kalde, skitne og hese. Fysisk var vi på et nullpunkt og vi reagerte som barn ved til og med å sovne til bords på restaurant. Vi var mottakelige for alt og hadde ingen vanskeligheter med å be eller lovprise eller vise kjærlighet og hjelpsomhet.

Det lyder vel så altfor religiøst, men vårt fellesskap nådde sitt høydepunkt i Fadervår som vi ba hver på vårt språk, hånd i hånd, armene løftet i været. De første dagene hadde vi lært hverandre å kjenne, lidd og ledd sammen, men på Skjærtorsdag

begynte vi virkelig å be sammen. Jeg vet ikke om det er fordi påskemysteriet var nær eller at vi rett og slett var modne for denne nye intensiteten i vårt fellesskap. Messer og økumeniske møter hadde vi hatt hele veien, men Skjærtorsdag var bare så anderledes. Landsbyen vi overnattet i var liten og fattig og vi sov på stengulv på diverse skoler. I barnehaven hvor jeg var, ga nonnene og naboene oss madrassene sine for å ofre noe de óg. Det virket som om hele Otricoli var med på denne marsjen, og det oppveide alt det negative og likegyldige vi ellers ble møtt med. Gamle koner ga oss plassene sine i kirken og lente seg fortrolig på skuldrene våre for å følge med i sangene (stolte av brillene de trakk opp av vesken sin). Stolene måtte vi bære med oss dit vi skulle spise;

FREDRIKSTAD

EDVARSDEN & NORHEIM A/S

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tif. 11 220 - Fredrikstad

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

C. HANSSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tif. 13 056

FREDRIKSTAD

BERGEN

1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyersforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM

Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk

Tif. 99 016 Bergen

Solheimgt. 25

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

NYGARDSGT. 19

FORSIKRINGSAKTIESELSKAPET LIVSFORSIKRINGSSELSKAPET
VESTA **HYGEA**

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

mens vi ventet slo vi oss likeså godt ned på plassen og sang og fjollet. Rene Kardemommebestemning, og Frans ville ha likt seg.

Etter frokost ble vi inndelt i sproggrupper hvor padre Mizzi fikk uttrykt i ord til de engelsktalende, med sin gjennomførte fransiskanske enkelhet hva vi alle følte så sterkt. At disse var de lykkeligste dagene i hans liv, at vi gikk og stolte helt og holdent på Kristus, vår bror, at Frans ikke bare observerte Skriften, men levde den — disse var oppriktige og levende ord for oss i motsetning til det visvaset og de store talene vi hørte underveis og i Roma. Så tilføyde han, at hvis det var ikke-katolikker som trodde på Guds egentlige tilstedeværelse i eukaristien, så var det intet menneske som kunne hindre dem fra å delta i nadverden. Dette er bare en prests personlige oppfatning, men at han sa det og i valfartens sammenheng, fikk gledestårene frem hos flere. Etter lunsjen ble svært mange med de karismatiske i deres daglige bønn, og selv etter den sene middagen oppstod en engelsk og en italiensk bønnegruppe. Langfredag ba vi korsveien mens vi gikk. Først hørte vi om «stasjonen», ba Fadervår og mediterterte over Kristi lidelse i ca. en kilometer. Ingenting var vesentlig lenger. Jeg kunne ikke snakke, lastebilene og den hovne foten min ble bare del av meditasjonen. Det eneste var klumpen i halsen som vokste for hver gang Kristus falt og de forløsende tårene da Han sa til de gråtende kvinnene: «Gråt ikke over meg, men gråt over dere selv og deres barn.»

Etter langfredag ble vi igjen et interessant objekt både for forbipasserende som hadde hørt om oss og for fjernsynet. Morten, Ellen og Elisabeth hadde fryktet at jubelår i Assisi-Roma

ville bli litt for mye folklore for deres ønske om å feire en kristen påske. Til gjengjeld var det italienerne som ønsket å gjøre oss til folklore. Kanskje de klarer det overfor seg selv, men vi hadde vært litt for mye pilgrim til å la deres holdning påvirke oss (en enfoldig innstilling som hjalp oss i Roma). Men vi var stort sett negative overfor TV-folk som prøvde å lage film i stedet for dokumentar — og utstyr og oppstilling ble for dominerende. (Forkortet.)

NESTE
NUMMER AV BLADET
KOMMER
DEN 7. JUNI

MARIAFORENINGEN, OSLO

Onsdag 4. juni: Møte som blir innledet med messe i St. Olavs kirke kl. 19. Deretter kåseri med lysbilder i foreningslokalet v/Helge Müller.

Alle interesserte damer er velkomne.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. AS

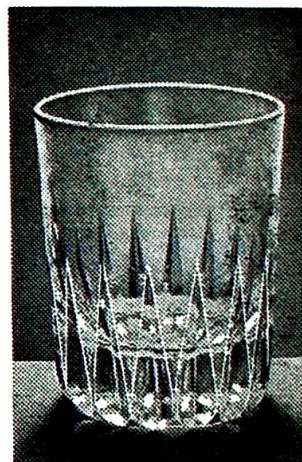
Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

OSLO

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino”

Laget av tindrende klart glass.
Lekker i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3,50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER

Jens J. Andersen

TOYENGT 2 Oslo

I neste nummer:

30 år etter

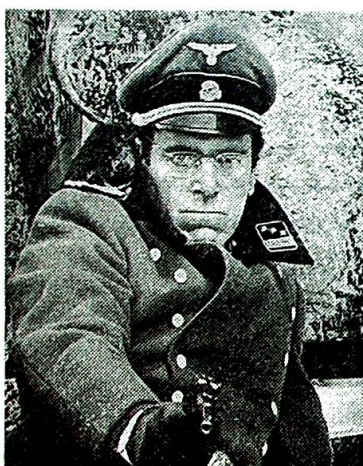
VARULV

I år er det som kjent 30 år siden Den annen verdenskrig sluttet, — en hel mannsalder etter gammel måte å regne på. Men fremdeles er interessen for denne tragedien som rystet en hel generasjon, tilsynelatende like sterk. Fjernsynet har nettopp startet en helt ny serie om krigens utvikling, og filmer med emner fra krigens dager samler stadig et tallrikt publikum.

Filmen *Varulv* (*The Odessa File*), etter Frederick Forsyths roman, omhandler det som skjedde etter krigen i Tyskland. ODESSA var dekknavnet på en organisasjon som hjalp tidligere medlemmer av SS til enten å gjemme seg i Tyskland eller flykte til utlandet under dekke av en ny identitet. *Varulv* (for én gangs skyld en god og dekkende norsk filmtitel) viser hvordan denne organisasjonen kunne operere og beskytte sine medlemmer så sent som i 1963, og omhandler i dramatisert form opprullingene av denne banden av tidligere SS-folk. Skildringen er halvdokumentarisk, men Simon Wiesenthals navn garanterer troverdigheten i det meste av det som skildres.

Filmatisert sett er filmen spennende og vellaget. Regien er for det meste spenstig og god, selv om det er visse ting å sette fingeren på. Dramatisk virker det f. eks. svakt når man etter så vidt å ha begynt å ane Odessas eksistens, straks blir konfrontert med de øverste sirkler i bandens ledelse. Andre slike ting kunne også trekkes fram, bl. a. en del longører, men stort sett er dette håndverksmessig godt arbeid i thriller-genren.

Men egentlig er det vel virkeligheten bak selve filmen som mest fengsler og skremmer. Det er uhyggelig å bli konfrontert med tidligere SS-folk, med tusenvis av menneskelig på samvittigheten, som ledende og aktede samfunnsborgere midt i det vest-tyske Wirtschaftswunder,

Maximilian Schell i VARULV etter Frederick Forsyths roman

forbrytere som samfunnet egentlig ikke er så veldig interessert i å hente fram og straffe. Finnes det da ingen rettferdighet til? spør man seg selv uvilkarlig. Kan det være noen mening i at folk med forbrytelser på samvittigheten som menneskehetens blodige historie knapt har sett maken til, trygt skal kunne leve som finansfyrster og industribaroner, ja, at de ustraffet til og med skal kunne samle

seg til kameratkvelder i sin Legion Siegfried og nostalgisk, som det heter, minnes «de gode, gamle dager» i Buchenwald og Auschwitz? Filmen *Varulv* forsøker å vise at der finnes dog rettferdighet til, men at den må tvinge seg fram ved hjelp av uredde individer og ved jødiske nazijegere av Wiesenthals type. I og for seg beroligende. Kanskje for beroligende. Filmen minner en god del om amerikanske filmer av den klassiske typen som ikke viker tilbake for å vise korrupsjon og kriminalitet i samfunnet, men som allikevel redder situasjonen og seernes optimisme ved å vise at rettferdigheten seirer til slutt. For det gjør den på sett og vis i denne filmen. Men hvordan stiller saken seg i virkeligheten? Er det ikke fremdeles mange krigsforbrytere på frifot som aldri noen gang vil bli trukket for en jordisk domstol? Og er det nå så sikkert at fascismens ånd for all tid er blitt drevet ut av Europas legeme? Mange ting tyder på det motsatte. Derfor er det å håpe at Den annen verdenskrig aldri vil «gå av mote» for å minne oss om, på nytt og på nytt, hva den uhyggelige blandingen av fascisme og pengemakt kan forårsake.

P. H.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 95 18.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 50 pr. år. Kr. 25 pr. ½ år. Utlandet kr. 60.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.